
**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО
ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО
ТЕРВЕЛ**

гр.Тервел, 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА	4
1. ВЪВЕДЕНИЕ	5
1.1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	5
1.1. ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ.....	7
2. РЕЗУЛТАТИ	9
2.1. ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА	9
2.2. МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ	11
2.3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЛС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	12
2.4. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	14
2.5. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	23
2.5.1. Достъп до гората и горските ресурси	23
2.5.2. Зачитане на другите форми на собственост и подкрепа за недържавните горовладелци	23
2.5.3. Добив на дървесина. Осигуряване на нуждите на местното население с дърва за огрев..	24
2.5.4. Възпроизводство на горите	24
2.5.5. Достъп и ползване на недървесни горски ресурси	25
2.5.6. Лов и опазване на дивеча	25
2.5.7. Опазване на горите	26
2.5.8. Превенция и борба с горските пожари	27
2.5.9. Развитие на специфични форми на туризъм, свързани с гората и дейността на ДГС.....	27

2.5.10. Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.....	27
2.5.11. Опазване на водите	28
2.5.12. Осигуряване на поминък	28
2.5.13. Възлагане на дейности в горите. взаимодействие с дърводобивните фирми.	30
2.6. ПРИНОС НА ДЛС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	31
2.7. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДЛС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.	31
2.8. МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ	32
3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА	38
3.1. Актуализиране на списъка на заинтересованите/ засегнатите страни	38
3.2. Актуализация на социалната оценка	39

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВнК	Водоснабдяване и канализация
ГВКС	Гори с висока консервационна стойност
ГФ	Горски фонд
ДГТ	Държавна горска територия
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ЛРД	Ловнорибарско дружество
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОПР	Общински план за развитие
ОСВ	Оценка за социалното въздействие
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СИДП	Североизточно държавно предприятие
СЛРД	Сдружение ловно-риборско дружество
ТП	Териториално поделение
г.	година
кв. км.	квадратни километра
м	метра
м.	месец
м³	кубически метра
н. в.	надморска височина
тел.	телефон
ха	хектара

РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА

Заинтересована страна	Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес от дейността на ТП „ДЛС Тервел“ или към управляваната от него територия. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Засегната страна	Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха били повлияни от дейността на ТП „ДЛС Тервел“ (напр. местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации оторизирани да представляват засегнатите страни и др.).
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

В началото на 2015 г. ТП „Държавно ловно стопанство Тервел“ започна процес по привеждане на управлението на горите и земите от горския фонд (ГФ) в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите*. Като част от процеса бе изготвено проучване на Горите с висока конзервационна стойност (ГВКС) на територията, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-те принципа за сертификация по системата на горска сертификация:

Прилагане на законодателството - спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/ или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.

Права на коренното население (неприложим за България).

Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

Ползи от гората - горскостопанските дейности осигуряват ефективното използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателните екологични въздействия.

Управленско планиране – налице са и се прилагат Планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.

Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите на горска сертификация.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на горска сертификация и е едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ТП „ДЛС Тервел“. Тези предизвикателства са продиктувани от важноста на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие (ОСВ) от дейността на ДЛС се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициентирано изготвянето на настоящия документ. Цялостният процес по подготовка на ДЛС за сертификация се подпомага от международната неправителствена организация WWF – България.

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ТП „ДЛС Тервел“ оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху по-глобални въпроси, влияещи на социума, като екологичния баланс и здравето на горската екосистема.

Конкретни задачи на оценката са:

- Да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДЛС както и другите заинтересовани страни.
- Да се проведат срещи с идентифицираните страни.
- Да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ДЛС върху всяка от тези групи.
- Да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- Да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДЛС, които са били идентифицирани;
- Да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи.
- Контакти и консултативни срещи с ръководството на ТП „ДЛС Тервел“.
- Посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите на Национален стандарт за България*. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- групови дискусии;
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа –

- а) предварителен етап на базата на експертна оценка и
- б) прецизиране на групите след проведените разговори с ръководството на ДЛС.

Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ТП „ДЛС Тервел“;
- представители на държавни институции, имащи законови правомощия по осъществяването на контрол на ДЛС и територията управлявана от ДЛС;
- представители на общинската администрация на общината, на чиято територия е разположено ДЛС;
- представители на местното население и горовладелци;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
- представители на местни организации и асоциации.

Реализацията на ОСВ се проведе в периода 2015 г.-2016 г. и включи:

- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация – направен бе преглед на действащия Горскостопански план на ТП „ДЛС Тервел“, Доклад „Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП „ДЛС Тервел“, Общинския план за развитие на община Тервел за периода 2014-2020 г., Стандартът на горската сертификация включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, интернет страници със съдържание релевантно на целите и задачите на заданието и др.

- Комуникация с ръководството на ТП „ДЛС Тервел“ – контактът бе осъществен по телефон и ел. поща с цел получаване на информация необходима за ОСВ, а в последствие бяха проведени и срещи със служителите на ДЛС.
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/заинтересовани страни
- Изготвяне на доклад от ОСВ - Събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивност и тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка до колко ТП „ДЛС Тервел“ подпомага/ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДЛС и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи.

2 РЕЗУЛТАТИ

2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

ТП „ДЛС Тервел“ стопанисва горите и земите държавна горска територия (ДГТ) в община Тервел от област Добрич. В състава на поделението влизат 26 землища.

Община Тервел

Общата площ на общината е 583 km², което съставлява 12,35 % от територията на областта и 0.53 % от територията на страната. Общината се състои от 26 населени места 1 град Тервел и 25 села (в т.ч. 9 кметства и 16 кметски наместничества). В общината има добре развита пътна мрежа.

По данни на служба ГРАО към общинска администрация – Тервел, населението на Общината към 01.02.2011 е 16 178 души, с ясно очертана тенденция за увеличаване делът на населението в икономически активна и над трудоспособна (пенсионна) възраст и намаляване на това в под трудоспособна. Намалява броя на децата (от 25,6% през 1998 г. до 17,4% през 2012 г.) и си увеличават хората, които представляват т.нар. "икономически активно население" - от 57,3% през 1998 г. до 64,2% през 2012 г. През следващите години този процес ще продължи, като ефектът му ще бъде най-осезаем в населените места с подчертано регресивен характер на демографската структура.

В Общината не може да се говори за обезлюдяване като цяло. Не могат да бъдат ярко отличени и трайни миграционни процеси. Видима е тенденцията за много слабо изразена

отрицателна динамика на общия брой на населението, както в селата, така и в общинския център. Общината не е силно урбанизирана – 38,2 % от населението живее в града а 61,8 % в селата.

Структурата на населението по пол на община Тервел е взаимосвързана с възрастовата структура. Съотношението между мъжете и жените показва минимален превес на мъжете - на 100 мъже се падат 99 жени (средно за област Добрич – 104, за Р България - 106).

Естественят прираст на населението на община Тервел за периода 2007–2012 г. е отрицателен, като бележи обща тенденция на намаляване за изследвания период.

Важна характеристика на населението е *образователното равнище*. За периода между последните две преброявания (2001-2011 г.) е налице абсолютно и относително нарастване на лицата с висше, висше - специалист (полувисше) и средно образование в общината, което е характерно за областта, района и страната. Образователното равнище на населението на общината е по-ниско от средното ниво за страната, независимо че се наблюдава нарастване на високообразованите лица и намаление на населението с основно и по-ниско образование.

Гъстотата на населението в община Тервел е 29,84 души/кв.км., което е 1,4 пъти по-ниско от средното за област Добрич (42,7) и 2,3 пъти под средното за страната (68,5).

Обработваемата земя на човек от населението е 20,8 дка/човек, което е значително над средното ниво за страната (6,5 дка/човек) и близко, но над средното за областта (17,1 дка/човек).

Показателите за заетостта и безработицата са важни индикатори за икономическото развитие, тъй като човешкият фактор е свързващо звено между останалите фактори на производството и от него зависи тяхното пълноценно използване. Безработни към 30.04.2013 г. са 1490 лица. Към 30.04.2012 г. те са били 1500, а година по-рано, т.е. към 30.04.2011 г. - 1332 души. Интересно е да се отбележи, че за община Тервел броят на безработните се запазва като постоянна величина.

Община Тервел е обособена като самостоятелна административна единица през 1999 г. с президентски указ Указ № 1 от 5.01.1999 г. за утвърждаване границите, административните центрове на области и общини, включени в тях (обн., ДВ, бр. 2 от 08.01.1999). Административен център на общината е град Тервел, който попада в категорията “много малки градове”. Освен функционален, градът е и пространствен център. Условно може да се определят две зони на насищане на населените места: градска и аграрна. Градската зона обхваща 1 населено място (гр. Тервел) с население 38,2 % от общото. Аграрната зона обхваща останалите 25 населени места с население 61,8 % от общото.

Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самозадоволяващ се производствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост,

обезпечаваща жизнената кариера на младите хора. Промислените и обслужващите функции са съсредоточени изключително в града.

Връзките по линията на трудовата реализация не са мащабни и имат в немалка степен сезонен характер, поради това, че една от най-значителните концентрации на работни места е аграрната сфера. Индустрията на Тервел също привлича работна сила от някои от близко разположените села. Ежедневни трудови пътувания фокусират "Пластхим - Т" АД и "Дека" ООД. Град Тервел също отдава трудов ресурс към някои от селата. Това са главно квалифицирани кадри за училищата, лекарските и стоматологични практики и някои услуги.

Най-голяма площ заемат *земеделските територии* - общо 418 232 дка (72,2% от площта на общината при средно за страната 58,7%).

Размерът на *обработваемата земя* в земеделските територии е 353 671 дка. В общината няма изградени *поливни площи* на държавни водоизточници.

Горските територии заемат площ от 151118 ха (25,7 % от територията на общината, при средно за страната 33,6%).

Територията на населените места и други урбанизирани територии е с площ 28 838 дка.

2.2 МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ

Горските територии (ГТ) на ТП „ДЛС Тервел“ попадат изцяло в границите на Община Тервел

В Общинския план за развитие е заложена **Специфична цел 3: „Устойчиво управление и възстановяване на горския фонд, биологичното разнообразие и хидромелиорациите“**

Част от идентичността на община Тервел е единството на горски и полски територии. Плодородните земеделски и горските територии са основния фактор за развитие и прогрес на общината още от древността. Съвременните тенденции за нерегламентиран добив на дървесина и неконтролирано урбанизиране на земеделски земи налага нуждата на осъзнаване и решение на проблема

Елемент на ОПР са инициативите за провеждането на залесителни мероприятия в горския фонд. Целта се допълва от представените действия по възстановяването и развитието на хидромелиоративните системи, които в голяма степен са разрушени и практически неизползваеми.

В мярка 1.3.1. „Опазване и възстановяване на горския фонд и биологичното разнообразие“ за постигане на специфичната цел е предвидено основните дейности да са насочени към прилагане на специфични лесовъдски методи с цел опазване на горския фонд и производство на висококачествена дървесина; подкрепа на инициативи и мерки свързани със сертифицирането на горите и въвеждане на системи за устойчиво управление на горския фонд; възстановяване на

горите върху обезлесените територии, особено върху тези засегнати и унищожен от пожари, съхнене, паша, незаконни сечи; насърчаване на залесяването в земеделски територии, включително и за производство на биомаса; ефективно управление и устойчиво ползване на териториите от НЕМ НАТУРА 2000.

2.3 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЛС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Общата площ на горските територии (ГТ) на ТП „ДЛС Тервел“ е 15319,4 ха, от които стопанството управлява ДГТ в размер на 13163,1 ха по ЛУП 2009 г.

Данни за разпределението площта на ГТ в община Тервел по ЛУП 2009 г.

№	Вид собственост	Обща площ / ха /	Залесена площ /ха/
1	Държавни горски територии	13 163.1	12 007.8
2	Общински горски територии	88.5	88.5
3	Временно общински горски територии	1893.2	1891.0
4	Горски територии на частни физически	147.7	147.6
5	Горски територии на юридически лица и др.	26.9	26.9
	Общо за ТП „ДЛС Тервел“	15 319.4	14 161.8

Територията на стопанството попада в границите на община Тервел, която е със средната лесистост - 25.7 %. Общо в района на стопанството са разположени следните 26 населени места: гр.Тервел, с.Ангеларий, с.Балик, с.Безмер, с.Божан, с.Бонево, с.Брестница, с.Войниково, с.Главази, с.Градница, с.Гуслар, с.Жегларци, с.Зърнео, с.Каблешково, с.Кладенци, с.Коларци, с.Кочмар, с.Мали извор, с.Нова камена, с.Оногур, с.Орляк, с.Полковник Савово, с.Поп Груево, с.Професор Златарски, с.Сърнец, с.Честименско. Всички населени места имат землища и са разположени по периферията на горските комплекси или са на значително разстояние от тях.

Според горско-растителното райониране стопанството попада в Мизийска горскорастителна област, подобласт Лудогорие. Заема един пояс и един подпояс от него, поради малкия диапазон на надморските височини – от 100 до 250 м надморска височина, а именно: М-1- Долен равнинно-хълмист и и хълмисто предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.), М-1-2 Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.).

Основните дървесни видове, които дават обликът на естествената горска растителност са цера – 54.6 % от залесената площ на стопанството, следван от габъра (келяв и обикновен)– 6.2 %, благуна - 2.9 %, липите – 2.6 %, ясен – 1.3%. Разпространени са повсеместно като образуват предимно чисти или смесени издънкови насаждения с различна продуктивност от I – V бонитет. По бреговете на суходолията са се настанили смесени насаждения от габър, благун, сребролистна липа, и клен в сравнително добро състояние и с различна продуктивност. Под склопа на голяма от естествените насаждения келявият габър, мъждряна, мекиша, дряна, глога, на места и птичето грозде образуват гъст подлес, който силно затруднява естественото възобновяване на насажденията.

На най-бедните месторастения естествената горска растителност се състои от келяв габър и мъждрян с единично участие в състава на цер, клена и полски бряст и др.

На територията на стопанството в резултат на залесителна дейност са създадени 3420 ха горски култури от широколистни дървесни видове са акация, червен дъб, сребролистна липа, ясен, гледичия и др. Най-голям дял имат акациевите култури. Поради издънковото възобновяване на същите по голямата част от тях се стопанисват като издънкови насаждения. Създадени са и култури от орех, градински тип.

В състава на растителните формации участват редица храстови и тревни видове, като най-широко разпространените са от глог, леска, дрян, бъз, шипка, трънка, птиче грозде, аморфа, житни, детелина и др.

Климатичните условия, в които попада ТП „ДЛС Тервел“ - Европейско-континенталната климатична област, Умерено-континенталната подобласт, на границата на два климатични района – Северен и Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина.

Във вертикалноотнoшение горските масиви са разположени в М-1-Долен равнинно-хълмист и хълмист предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м.н.в.), М-1-2-подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори. Облика на подпояса се обуславя от чисти и смесени широколистни насаждения, основно от издънков произход, иглолистните гори са представени слаби основно върху ерозирали терени и площи, непригодни за широколистна растителност.

Преобладават терените с надморска височина от 101 до 250 м. – които представляват 97 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Терените с надморска височина от 51 до 100 м представляват 3 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Най-високата точка в района на стопанството се намира на границата с ДГС Нови Пазар (ПГП подотдел 328 „а“) - 274. м.н.в., а най-ниската на границата с ДГС Генерал Тошево (подотдел 40 „ч“) – 40 м.н.в.

През 2018 г.в ТП „ДЛС Тервел“ се извърши лесоустройствена ревизия и в момента се изработва нов 10 годишен горскостопански план.

Релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат интересен растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Част от горите на територията на ТП „ДЛС Тервел“ са включени в различните категории ГВКС. В някои случаи едни и същи подотдели попадат в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в тези подотдели особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности

2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицира и следните заинтересовани страни/ групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ДЛС	Степен на социално въздействие на дейностите на ДЛС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна (високо-среднониско)	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ДЛС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованите страни
Държавни институции	Изпълнителна агенция по горите Регионална дирекция по горите - Варна	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДЛС и територията управлявана от ДЛС	Ниско	ИАГ чрез структурите ѝ определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната и ориентираност; контролира спазването на Закона за горите; контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове; осигуряване на охрана на горските територии.
	Регионална инспекция по околната среда и водите – Варна	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДЛС и територията управлявана от ДЛС във връзка с изпълнението на екологичното законодателство.	Средно	Опазване на биологичното разнообразие; опазване на водите ;

	Басейнова дирекция "Черноморски район" - Варна	Управление на водите в Черноморския район в т.ч. в териториите от горския фонд; изпълнение на разпоредбите на Закона за водите	Ниско до средно	Контрол на състоянието на язовири в т.ч. превенция от наводнения; контрол на количеството и качеството на водите ;	
	Дирекция „Инспекция по труда“ - Добрич	Спазване на трудовото законодателство	Средно	Спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници; спазване на изисквания на Кодекса на труда за горските работници;	
	Районно управление полиция – гр. Тервел към Областна дирекция на МВР - Добрич	Извършване на оперативно издирвателна, охранителна, контролна дейност, дейност по разследване и Административно наказателна дейност	Средно до високо	Контрол на незаконните дейности в горите и разследване на такива; обслужване на спешен тел. 112 в случай на инциденти в горските територии и незаконни дейности;	
	Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" - Тервел	Пожарна безопасност и защита на населението	Високо	Превенция и борба с горските пожари;	
Местно население	Кмет на община Тервел	Осигуряване на базисни нужди на местното население	Високо	Осигуряване на местното население с дърва за огрев;	

	Общински администрации, кметове на населените места			Паша в горите; опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата от значение за местните общности; опазване на местната инфраструктура;	
	Физически лица жители на населените места попадащи в обхвата на ДЛС	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	Високо	Осигуряване на дърва за отопление, паша, защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация, събиране на недървесни горски продукти за лично ползване; възможности за заетост;	
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности на терен в т.ч. – дърводобив, залесяване, лесокултурни дейности, строителство и поддръжката на горски пътища, дървообработване	Високо	Осигуряване на равнопоставен достъп до дейности възлагани от ДЛС и спазване на свободната конкуренция;	

	Предприемачи в областта на туризма	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	Средно	Съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/обекти; поддържане на туристическите маршрути в горските територии; осигуряване безопасността на туристите;
	Водоснабдяване и канализация ЕООД – Добрич, район Тервел	Поддържане на водопреносната и водопроводната мрежа в т.ч. преминаващата през горските територии; управление на санитарно охранителните зони	Средно до високо	Съобразяване на горскостопанските дейности със санитарно охранителните зони и опазване на източниците на питейна вода;
Недържавни собственици на гори	Община Тервел	Управление на съседни територии	Ниско	Зачитане на правата на собственост и ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори стопанисвани от общината;
	Частни горовладелци	Управление на съседни територии	Ниско	Зачитане на правата на собственост и ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори собственост на частни лица;

Неправителствен сектор	Ловни дружинки и Ловно рибарски дружества	<p>Лов и опазване на дивеча на територията.</p> <p>Извършват таксация на дивеча.</p> <p>Пряко за заинтересовани от стопанисване на горите (прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите; поддържане на естествена хранителна база за дивеча; поддържане на зони за спокойствие на дивеча).</p>	Средно	Съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча;
	Екологични неправителствени организации	<p>Извършват граждански контрол по опазване на биоразнообразието на територията.</p> <p>Разполагат с информация за биоразнообразието на територията.</p> <p>Активни са в изпълнението на проекти свързани с опазване на биоразнообразието и са потенциален партньор в това отношение.</p>	Средно	Опазване на биологичното разнообразие; партньорство при изпълнение на обществено значими проекти;

	Туристически дружества	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	Средно	Съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/обекти; поддържане на туристическите маршрути в горските територии;
--	------------------------	---	--------	--

Следва да се има предвид, че списъкът не е изчерпателен и се препоръчва текущото му актуализиране.

2.5.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика в случая ТП „ДЛС Тервел“. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловностопански дейности, както и достъпът до горските разсадници. Със заповед на Директора на РДГ – Варна може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересованите страни, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ТП „ДЛС Тервел“.

2.5.2 ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ

Общата площ на недържавните гори на територията на община Тервел е 2156,3 ха (14 % от горските територии), т.е. на лице силно преобладаване на Държавните горски територии. Процесът на възстановяване на горите на територията на ДЛС като цяло може да се счита за приключил.

Подкрепата на ДЛС за недържавните собственици на гори е главно в посока издаването на различни документи (срещу административна такса за услуги) като таксационни описания, препис извлечения и др. ДЛС спомага и за придвижването на преписки до Лесозащитна станция – Варна в случаи на проблеми със здравословното състояние на недържавните гори.

Проблематични са горите в ГТ определени със земеразделянето като временно стопанисвани от общината. Общата площ на същите е 1893,2 ха, което представлява 12 % от горските територии. В по-голямата си част те представляват силно престарели акациеви култури насаждения, в които от определянето им като ВСО не са водят никакви лесовъдски мероприятия.

На този етап няма съществени проблеми по линията на взаимодействие на ДЛС с останалите недържавни собственици и не би следвало да се очакват значими противоречия и конфликти и в бъдеще. Като потенциално проблематични могат да бъдат определени случаи в които без знанието на собствениците се осъществява:

- преминаване на ДЛС и негови подизпълнители през недържавни територии;
- използване на недържавни имоти за разполагане на временни складове;

- използване на инфраструктура (пр. общински пътища).

За избягване на конфликтни ситуации, ДЛС следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване (пр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации за ползването.

2.5.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Съгласно изготвящия се Горскостопански план общото предвидено ползване на дървесина за 10 годишен период (2019-2029 г.) възлиза на 290560 м³ или 29056 м³ годишно с преобладание на дървата за огрев. Като цяло това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ТП „ДЛС Тервел“, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев (почти на 100 % извън по-големите населени места), тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ДЛС.

Към момента съществуват някои индикации за съществуващи проблеми в тази област, като според местното население ДЛС не осигурява с необходимите количества. Това в голяма степен се споделя и от представителите на местната власт. Предвид възможностите на стопанството за годишно ползване на дървесина, ТП „ДЛС Тервел“ осигурява максимални количества дърва за отопление. Ежегодно от стопанството се добиват по около 21000 м³ (плътни) дърва за огрев, от които половината се предоставят на местни фирми и преработватели, а останалата част се предлага директно на местното население чрез закупуването им от временен склад. Кметът на съответното населено място изготвя списък на правоимащите, на базата на който ДЛС прави справка за възможното ползване и определя обекти за съответната година. Случва се, в дадено землище да няма предвидено ползване за конкретната година, което често предизвиква недоволство у част от местното население, макар и възможност за добив да е осигурена в съседно землище.

Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече дърва за огрев и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДЛС с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената. Изключително ниския дял на частните и най-вече общински гори, които не са в състояние да задоволят нуждите, поставят ДЛС под допълнителен натиск и очакванията са стопанството да изпълнява преди всичко социална и по-малко икономическа функция.

Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията). Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена. Допълнителна пречка би било битуващото сред тях мнение, че *„тези придобивки им се полагат, защото живеят в и около тази гора“*.

2.5.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ТП „ДЛС Тервел“ се разчита почти изцяло на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи.

Залесяването за периода 2015 – 2018 г. е 31,0 ха. На територията на стопанството няма действащи разсадници

Предвид на ограничените площи за залесяване, ограничени са и свързаните лесокултурни дейности – попълване, отглеждане и др.

От лесокултурните дейности основно е застъпена подпомагане на естественото възобновяване чрез изсичане на подлеса в зрели възобновени насаждения, преди провеждане на съответната възобновителна сеч. По този начин се толелират семенните фиданки и се създават условия за пълноценно развитие.

При анализа на тази сфера на дейност на ДЛС не се констатира негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство. В този смисъл редуцирането на тази дейност е предпоставка за допълнително наслояване на мнението, че се „сече масово, а не се залесява“ (изразено и от някои от местните кметове с по-дългогодишен стаж и пазещи спомени от масовите залесителни практики в страната).

При всички случаи, ДЛС трябва да предприеме целенасочени мерки за разясняване на ползите от естественото възобновяване и да даде гласност на макар и ограничените залесителни кампании.

2.5.5 ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Паша

Планът за паша се съгласува с община Тервел. Реално нуждите на населението могат да се считат за задоволени. Тенденцията е към намаляване броя на отглежданите домашни животни, така че местното население не е силно зависимо от използването на ресурси за паша на животни.

Събиране на недървесни горски продукти

Съгласно изготвящия се ГСП 2019-2029 г. на ТП „ДЛС Тервел“ не е са планирани определени количества за добив на лечебни растения билки и др./ Издават се разрешителни както на частни лица, така и за стопански добив на лечебни растения, гъби, листников фураж, сено и др. В последните 2-3 години има леко засилен интерес от пчелари за разполагане на пчелини.

2.5.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: благороден елен, елен лопатар, муфлон, сърна, дива свиня, див заек, чакал, лисица, белка, черен пор, язовец, яребица, пъдпъдък, гривяк, гургулица, гугутка, фазан и др. В района действа едно ловно-рибарско сдружение – „ЛРД Тервел.“

Основна дейност на „ТП ДЛС Тервел“ е ловностопанската и е насочена основно към подобряване на условията за развитие на дивечовите запаси в БИСД „Кьостата“ и Държавните ловностопански райони на стопанството. Ловностопанските дейности са насочени основно за поддържане на дивечовите ниви, водопоищата, ловните просеки, калищата, ремонта и

поддръжката на ловностопанските съоръжения, ограда на БИСД „Кьостата”, карантинни огради, фазанария, хранилки, чакала за наблюдения и лов.

Приходи, разходи и клиенти по ОЛТ в ТП „ДЛС Тервел” през 2018 г.

Приходи				Клиенти			Разходи за ОЛТ	
Отстрел	Услуги	Дивечово месо		Общо	Българи	Чужденци		Общо
лв	лв	кг	лв	лв	брой	брой	брой	лв
34184	48719	4807	20152	103055	334	9	343	162118

В обхвата на СЛР „ЛРД Тервел“ са включени следните ловностопански райони (ЛСР): Коларци, Мали извор, Безмер, Тервел, Полковник Савово, Жегларци, Орляк-Зърнево, Нова Камена, Перловци и Честименско.

На територията са регистрирани общо 530 ловци. Всички те са пряко заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддръжане на подходяща структура на горите, поддръжане на естествена хранителна база за дивеча, поддръжане на зони за спокойствие на дивеча и др. Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на ДЛС и местните ловци оценяват взаимодействието си с ДЛС в положителна насока. ДЛС следва по-тясно да съгласува с представителите на ловните сдружения провеждането на горскостопанските дейности и по-конкретно на дърводобивни дейности в ловища, в които се подхранва, за да не възникват конфликти с ловните дружинки.

Очакванията на ловците са свързани и с подпомагане на дейността им чрез участие на служители на ДЛС в таксация на дивеча, инвестиции в поддръжане на дребно-мощна инфраструктура и др. макар и възможностите на ДЛС в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба.

2.5.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ТП „ДЛС Тервел“ се осъществява 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. Задължение на служителите на ТП „ДЛС Тервел“ е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Варна и да съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ – Варна, чрез мобилни групи и проверки на временни горски пунктове.

По общо мнение, проблемът с браконьерството на територията не е сериозен и случаите са ограничени. Положително се оценяват и действията на ТП „ДЛС Тервел“ в тази насока. Необходимо е да се отбележи обаче, че сред малка част от местното население битува и мнението, че са налице практики на т.нар. „покровителствано от горските“ браконьерство изразяващо се в най-общия случай с добиване на дървесина над позволените количества за даден обект със знанието на служителите на ДЛС. В този смисъл очакванията са за по-стриктен контрол именно относно спазването на правилата за сеч.

Предвид динамично променящата се нормативна уредба, изниква необходимостта от обучения, свързани с познаването и прилагането на нормативната уредба, както и за развитието на специфични умения за компетентно съставяне на актове за установени административни нарушения от страна на служителите в стопанството.

2.5.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ТП „ДЛС Тервел“, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ТП „ДЛС Тервел“ в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението и РДГ Варна. Поддържат се две противопожарни депа, оборудвани съгласно нормативната уредба. Към всяко населено място има доброволни гасачески формирования. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии и има сформирана група за бързо реагиране.

На изключително добро ниво е взаимодействието на община Тервел с районната служба по пожарна безопасност и защита на населението.

2.5.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДЛС

ТП „ДЛС Тервел“ не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях, част от ДГФ са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството. Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднения достъп и лошото състояние на пътната инфраструктура.

Необходимо е ДЛС са предприеме по активни мерки за популяризиране на докладите за ГВКС и да потърси информация от туристическите дружества за допълнителни предложения за обекти/ територии, които да бъдат включени като такива с висока консервационна стойност.

2.5.10 ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

На територията на ТП „ДЛС Тервел“ има обявени 4 защитени територии (ЗТ), По смисъла на Закона за защитените територии, категорията, към която са причислени съгласно обявените заповеди, са защитени местности (ЗМ). Съгласно последните действия по изграждането на Национална екологична мрежа „Натура 2000“ на територията на страната, са идентифицирани 4 защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (2 зона за опазване на местообитанията и 2 зони за опазване на местообитанията на птиците). Установени са и две вековни дървета по Закона за биологичното разнообразие.

Данни за защитените територии и биологичното разнообразие в стопанството могат да бъдат открити в Доклада за горите с висока консервационна стойност на територията на ТП „ДЛС Тервел“.

При проведените интервюта със заинтересованите страни не бяха изтъкнати значими негативни социални ефекти в следствие дейността на ДЛС върху биологичното разнообразие.

2.5.11 ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горите в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване.

На този етап не могат да бъдат идентифицирани негативни социални въздействия от дейността на ДЛС в тази насока.

2.5.12 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Като структуро-определящ отрасъл за община Тервел, горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите, свързани със заетостта, осигурявана директно от ДЛС от една страна и от фирмите подизпълнители от друга, поради което тези измерения са разгледани диференцирано.

ТП „ДЛС Тервел“ като работодател

Към началото на 2019 г., ТП „ДЛС Тервел“ осигурява директна заетост на близо 46 човека в т.ч. на ръководни длъжности – 5, специалисти – 6, технически персонал – 4, помощен персонал – 8, горски стражари – 13, машинни оператори и монтажници – 4, професии, неизискващи специално образование – 6, сезонни работници – 23. Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен, обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовното заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене (макар и служителите да считат процедурата за отпускането им като сложна) и др. Служителите на стопанството до голяма степен се чувстват “осигурени от държавата”.

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения, свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда.

Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години в ТП „ДЛС Тервел“ няма регистрирани трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация и сексуален тормоз.

Горски работници наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите, ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива, е липсата на работна ръка. Очакванията на фирмите за разрешаване проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ДЛС. Причините за липсата на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи настоящата ситуация е резултат от комбинираното им действие:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки;
- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят да ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- обезлюдяване на много от селата от района и ограничен брой на лицата в трудоспособна възраст.

Липсата на работна ръка създава и особени конкурентни взаимоотношения между самите фирми. Често те са принудени да постъпват нелоялно една спрямо друга “изкушавайки” ограничени контингент от работници с по-добри ставки или по-лесни обекти, което води до мигрирането на едни и същи работници от една фирма в друга, често без да са изпълнили задълженията си към предходната фирма.

Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите води и до неграмотно ползване на гората. Настоящата система за отдаване на обектите от страна на ДЛС не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да си осигуряват оръдията на труда като бензиноmotorни триони, гориво за тях, животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват

сключването на трудови договори, тъй като това автоматически ще ги лиши от социалните плащания за безработица.

Изключителен е и проблема с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези, които предоставят такива срещат трудности с това да накарат работниците да ги използват. При тази ситуация странно изглежда твърдението на фирмите, че трудови злополуки в горите няма. В положителен аспект се отбелязват зачестилите проверки на Инспекцията по труда, като на някои от предприемачите вече са били наложени актове за неспазване на трудовото законодателство.

С известна тревога се приема стартирания процес по привеждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на горска сертификация, тъй като това, според фирмите, ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те, на този етап, няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка.

2.5.13 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ.

Възлагането на дейностите в горските територии става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. По силата на Закона за горите, ДЛС може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните.

Дърводобивните фирми, работещи в района на ТП „ДЛС Тервел“ като цяло гледат позитивно на работата на стопанството и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания произтичащи от националната нормативна уредба, която ДЛС трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки, с по около 20 работника и, поставени в условията на свободна конкуренция, се чувстват уязвими. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка. Работи се с морално остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда и ниското качество на изпълнение на дейностите, като последното често води до конфликти със служителите на ДЛС.

В изпълнение на дадени указания от министерството на земеделието, храните и горите, при лоши метеорологични условия, ДЛС временно спира транспортирането на дървесина, за да не се уврежда горско-пътната мрежа. Често пъти фирмите протестирали срещу тези действия, като най-обикновено оплакванията са, че ДЛС възпрепятства работата им, която е свързана с определени срокове за доставка. В тази връзка, за постигане на консенсус между страните, е необходимо да се търсят адекватни решения, удовлетворяващи и двете страни – при наличие на необходимост от транспортиране на дървесина при лоши условия, фирмата-ползвател да се ангажира с възстановяване на пътната мрежа.

Фирмите изразяват недоволство и по отношение на често променящата се нормативна уредба и то в техен ущърб. Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на GPS система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с

необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест.

Не е за пренебрегване алтернативата, че в резултат на трудностите с фирмите, ДЛС съвсем скоро може да се окаже в състояние да не може да изпълнява Горскостопанския си план в частта свързана с ползването. Обсъждани са идеи за създаване на собствени бригади, на което местните фирми не гледат с лошо око, но очакванията са самото ДГС да се изправи пред същите проблеми и най-вече с липсата на квалифицирана работна ръка.

По време на дискусиите бе поставен въпроса за сертификацията на горите по системата на FSC. Като цяло предприемачите все още не разбират ползите, а само негативите от процеса. Опасенията са свързани преди всичко с допълнително завишаване на изискванията към тях и необходимост от допълнителни инвестиции (напр. за лични предпазни средства), което ще ги постави в още по-трудно положение. В този смисъл, ДЛС следва да предприеме по-целенасочени стъпки към разясняване на изискванията за сертифициране и дискутиране на потенциалните проблеми.

2.6 ПРИНОС НА ДЛС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието е местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДЛС и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството са предоставяни дърва за огрев, коледни елхи, фиданки за залесяване, спонсорирани са различни събития. За съжаление с годините активността на ДЛС в тази насока намалява и към момента е ограничена. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана. Все пак, в изключително позитивна светлина могат да бъдат изтъкнати най-скорошните действия на ДЛС в тази насока, а именно участие в инициативата „Лесовъд за един ден“ организирана с ученици от училищата, взаимодействията с Общински детски комплекс гр.Тервел и съществуващата от няколко години традиция за съвместни изложби с детските градини по случай седмицата на гората.

2.7 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДЛС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ТП „ДЛС Тервел“ е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и местните кметове. В РДГ, като контролна институция, не са постъпвали оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството.

При все това, част от интервюираните считат, че горските стопанства като цяло, в т.ч ТП „ДЛС Тервел“, не са достатъчно активни и не търсят взаимодействие и комуникация със заинтересованите освен по темите установени от закона. Така например важни въпроси като опасност и превенция на пожари, опазване на дивеча и биоразнообразието, поведение в горите и др. остават недобре застъпени в стратегията на ДЛС. Липсва цялостна информационна и медийна политика в тази насока. Допълнителни усилия могат да бъдат отделени и във връзките с НПО

сектора, сътрудничеството с който може да повиши имиджа на стопанството, а да доведе и до изпълнение на полезни съвместни проекти. Провеждането на разяснителни кампании, раздаването на агитационни материали по кметствата и други действия съвместно с ЦУ и РДГ в тази насока, ще способстват за приобщаване на местните общности към каузата по предотвратяване на опасност и превенция срещу пожари, опазване на дивеча и биоразнообразието в горските територии като цяло.

Не са констатирани и съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ДЛС по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация. В своите отговори, служителите се стремят чисто научната информация да се представя в по-достъпен език. Що се касае до технически данни от плана, предоставянето им става чрез заплащане на административна такса, която не се счита за пречка.

2.8 МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ

За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ДГС се предвижда прилагането на следните механизми:

Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/заинтересованите страни

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ТП ДЛС Тервел. В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за въвличане на идентифицираните заинтересованите в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия в следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована/ засегната страна	Дейност на ДЛС със социално въздействие	Начини и средства за въвличане на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност и срокове
Служители на ДЛС	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на горскостопанския план и годишните оперативни планове	Ежегодно

	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДЛС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж.	Начален инструктаж – при всеки случай на новопостъпил служител Периодичен инструктаж Текущ инструктаж – преди започване на рискови дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло и осигуряване използването им	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и специално работно облекло за всеки работник Ежедневен контрол за използването им
		Изготвяне/ актуализация на оценка на риска за всички работни позиции	Съгласно изискванията на трудовото законодателство (НАРЕДБА № 5 от 11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска)

Кметове на общините/ населените места местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предлагат на местното население (извадки от Горскостопанския план; маркиране на дървета за сеч; продажба на дървесина; издаване на разрешителни; туристически услуги и др.)	Ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информацията за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето и на публично място	Ежегодно след окомплектоване на лесосечния фонд и преди започване на теренната работа

	Осигуряване на дърва за огрев	<p>Комуникация с местните кметове за необходимите количества</p> <p>Предоставяне на информация за възможностите за ползване на дърва за огрев от местното население по населени места</p> <p>Разясняване на правилата за ползване</p>	Ежегодно преди началото на отоплителния сезон
	Паша	Съгласуване на забранените за паша места с общините и кметовете на населените места.	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата / изпращане на писма	Текущо

	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена горска територия от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/ забраната
	Използване на общинска инфраструктура (в т.ч. от подизпълнителите)	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Ежегодно

	Наемане на служители/ работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация Уведомяване на местните кметове	14 дни преди изтичане срока за кандидатстване
	Дискутиране на възможности за принос на ДЛС към местното социално и икономическо развитие	Провеждане на срещи с местните кметове и местни лидери (желателно е участието на представители на СИДП)	Ежегодно
Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти (пр. за разполагане на временни складове); преминаване през съседни имоти	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Две седмици преди осъществяването на планираната горскостопанска дейност
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване

Подизпълнители на горскостопанските дейности	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	Изискване от фирмите на: доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя на работниците, които ще работят по съответния договор	Като част от всяка тръжна процедура
		Провеждане на начален и текущ инструктаж. Изискване на доказателства за проведен начален/ текущ инструктаж от страна на фирмата подизпълнител	Начален инструктаж – преди началото на всяка дейност в конкретен обект

	Възлагане на дейностите	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишния план на ДГС и обектите за дърводобив	Ежегодно
		Своевременно разплащане с подизпълнителите/освобождаване на внесените гаранции	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на промени в нормативната уредба
		Иниципиране на дискусии на ниво СИДП за повишава на разценките за горскостопанските дейности	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване

Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Дърводобив	Съгласуване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча	Преди началото на ловния сезон общо за обектите Ежеседмично преди ловните излети за всеки конкретен обект
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо

Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане на изискванията за стопанисване на ГВКС 6	Текущо
ВиК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за дърводобив попадащи в санитарноохранителните зони, в близост до източници на питейна вода и/или в близост до водопреносна инфраструктура	Ежегодно
Екологични неправителствени организации	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо

	Опазване на биологичното разнообразие	Ангажиране на НПО в подобряване уменията на персонала на ДГС за разпознаване и опазване за защитени видове	Ежегодно
		Търсене на партньорства за изпълнение на проекти	Текущо

Заб.: В таблицата на са включени взаимодействията на ДЛС с различните държавни институции, тъй като те са строго регламентирани в различните закони и социалното въздействие резултат от тези взаимодействия е по-скоро индиректно. Не са включени задълженията на ДЛС, произтичащи от законодателството. Посочените срокове са минимално допустимите.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към горското стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на горска сертификация, и по което се очаква отговор. ДЛС има разработена и въведена съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии;
- нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злополуки при работа за горското стопанство;
- въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

Осигуряване на публичност на ключови документи

Във връзка със горската сертификация, ТП „ДЛС Тервел“ следва да предприеме стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на ловното стопанство към принципите и критериите на горска сертификация и свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);
- резюме на целите на управление;
- резюме от горскостопанския план (в т. ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за безплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;
- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация

По време на срещите стана ясно, че информираността на всички заинтересовани страни във връзка с предстоящата сертификация на горите е изключително ниска и има множество конкретни въпроси, свързани с нея особено от страна на дърводобивните фирми.

Това налага своевременно да стартира информационна кампания в региона, чиято основна цел на следва да бъде разясняване на процеса на сертификация – цели и задачи, процедури, продължителност и др. както и на конкретните изисквания на горска сертификация имащи отношение към съответната заинтересована страна. Основен акцент в кампанията трябва да се постави на конкретни, лесно разбираеми и оценими ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

3 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1 АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/ засегнатите страни от дейността на ДЛС страни се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/ смекчаването им.

3.2 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ТП „ДЛС Тервел“ се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/ района.

ИНЖ.ГЕОРГИ БОТЕВ: /П/ чл.59 от ЗЗЛД
Директор на ТП ДЛС Тервел

Изготвил: /П/ чл.59 от ЗЗЛД
инж. Тодор Тодоров
Зам.директор при ТП ДЛС Тервел